

Mindennapi beszédünk fontos részét alkotják a gyakran homályos eredetű, igen képszerű, ízes és adott beszédhelyzetben automatikus módon felhasználható állandósult szókapcsolatok, újabb összefoglaló nevükön frazémák (pl. *tirer le diable par la queue* 'nyeli az éhkoppot', *mentir comme un arracheur de dents* 'hazudik, mint a vízfolyás', *Ça va faire du bruit dans Landerneau* 'Nagy port kavarr majd fel az ügy'). A *Francia–magyar szólásszótár* 2500 ilyen és ehhez hasonló ún. gallicizmust ad közre könnyen áttekinthető, felhasználóbarát formában a következő szempontok szerint:

- a Franciaországban használatos gyakori frazémák mellett válogatást nyújt a belgiumi, svájci, kanadai francia nyelv jellegzetes fordulataiból,
- megmagyarázza franciául a vizsgált frazémák jelentését,
- megadja a hozzá tartozó magyar szólásmegfelelőket,
- példamondatokkal mutatja be alkalmazhatóságukat,
- érdekfeszítő nyelvi és kultúrtörténeti eredetmagyarázatokkal látja el mindkét nyelv frazémáit, amelyekből megtudható például, hogy:
  - miért mondjuk azt, hogy *il a un bœuf sur la langue* arra, aki *egy árva szót sem szól*, akinek *lakat van a száján*,
  - ki az az *Artaban a fier comme Artaban* 'büszke, mint a páva' szóláshasonlatban,
  - miért olvasható a francia nyelvű *Honni soit qui mal y pense* 'Rossz (az), aki rosszra gondol' szólásmondás Nagy-Britannia címerében,
  - milyen módon kapcsolódik a *parler à bâtons rompus* 'ide-oda csapongva beszél' szólás Magyarországhoz,
  - miért nem lehet a *mettre les points sur les i* kifejezést a *felteszi a pontot az i-re* magyar szólással fordítani,
  - mely szólások származnak a Bibliából, a mitológiából, a történelemből, az irodalomból, a régmúlt babonáiból, szokásaiból vagy éppen az utóbbi évek metoo mozgalmából és a koronavírus-járványból stb.
- a szócikkek végén a vizsgált francia frazémához további szólásszónimákat ad meg,
- a szótár végén pedig egyéb keresési szempontokat lehetővé tevő mutatókkal nyújt hasznos segítséget a használóknak.

BÁRDOSI VILMOS, az ELTE Francia Tanszékének professor emeritusa, lexicográfus, a magyar és francia szólások kutatója, az MTA Szótári Munkabizottságának tagja, több nyelvészeti szakkönyv és szótár szerzője.

FRANCIA–MAGYAR SZÓLÁSSZÓTÁR

BÁRDOSI

BÁRDOSI VILMOS

FRANCIA–MAGYAR SZÓLÁSSZÓTÁR

DICTIONNAIRE PHRASÉOLOGIQUE
FRANÇAIS–HONGROIS

TINTA KÖNYVKIADÓ

